

Гриб В. І. До питання щодо обов'язковості вивчення філософії / В. І. Гриб, І. С. Одобецька // VIII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи» (м. Кам'янське, ДДТУ, 19-20 травня 2021 року). – Кам'янське, 2021

ОДОБЕЦЬКА ІРИНА СЕРГІЇВНА

здобувач СО Магістр

ГРИБ ВІТАЛІЙ ІВАНОВИЧ

кандидат філософських наук, доцент кафедри права і публічного управління

Вінницький державний педагогічний університету імені Михайла Коцюбинського

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ОБОВ'ЯЗКОВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ

Сучасний глобалізований світ ставить кожну людину в надзвичайні умови соціального життя. Істотні зміни ціннісних орієнтацій, гостра необхідність постійного пошуку і швидкого знаходження життєво важливих рішень, стресові ситуації – все це проблеми повсякденного буття людини, сфера практичного втілення її власної та соціальної світоглядної культури, раціональне підґрунтя якої складає філософія. Тому опанування філософії (чи принаймні її основ) стає однією з головних передумов входження кожної молодої людини як в суспільний, так і в загальнокультурний світовий контекст [1].

В більшості країн світу філософія посідає чільне місце в системі гуманітарних дисциплін, які вивчаються у вищій школі. Загальновідомо, що від рівня гуманітарної освіти значною мірою залежить творчий потенціал особистості. Оволодіння основами філософських знань допомагає студенту стати фахівцем, який уміє широко та глибоко мислити і діяти самостійно.

Філософія покликана забезпечити глибоке засвоєння і досягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання. Особливо через введення європейських стандартів щодо рівнів наукової кваліфікації «доктор філософії» та «доктор наук» і необхідності їх найшвидшого практичного впровадження існує потреба та зростаючий попит на оволодіння філософією як відповідним типом і способом мислення.

Якщо ж навчаючись в вузі студент не ознайомиться зі змістом світового та вітчизняного історико-філософського процесу, з широким розмаїттям методологічних підходів і теоретичних систем філософії як сфери духовної творчості, з новими підходами до вирішення найважливіших філософських проблем, якщо не навчити студентів працювати з філософськими текстами, реконструювати зміст висловлених у них філософських ідей, робити історико-філософську інтерпретацію, пояснення і оцінку філософських вчень, не надати можливість студенту проникнути в глибини фундаментальних проблем людського буття, буття світу та сенсу їх співіснування, як після цього можна

сподіватись на майбутній вчений ріст такої молоді людини і, взагалі, який здоровий глузд чи яка рація є в тім щоб така людина могла претендувати отримати вчений ступінь доктора філософії. Вибачте, але якщо не обов'язково вивчати філософію, знати філософію, то відповідно абсурдним є претензія на вчений ступінь доктора філософії [2].

Вважаємо обов'язковим і необхідним для кожної людини яка має вищу освіту, і тим паче претендує на вченість, мати інтерес до філософії, мати навички гранично-загальних розмірковувань над смисло-життєвими проблемами, мати переконаність в принциповій важливості для кожної людини вільного світоглядного самовизначення, мати потребу в осягненні істини власним розумом, мати вміння співвідносити світоглядні ідеї з практикою суспільного і особистого життя, а без філософії все це буде неможливим.

Спостерігаючи ситуацію, у якій випускники чисельних вишів не лише не стають грамотними професіоналами, а залишаються вкрай безпорадними і неписьменними в гуманітарній та соціальній площині, спонукають до розгляду та аналізу ситуації у підготовці конкурентоспроможного фахівця. Так, конвеєрність та комерційність характеру у підготовці випускників ЗВО призводить до втрати активної соціальної позиції, здатності реагувати на виклики соціальних змін, вміння приймати рішення в нестандартній ситуації, терпимості до чужої думки, толерантності до інших соціальних, конфесійних груп, вміння вести переговори, вступати в діалог тощо.

Саме тому, стрижневим завданням сучасної гуманітарної освіти у новій ситуації для нашої держави є підготовка особистості до мобільності в умовах невизначеності, за формування якої відповідають дисципліни соціально-гуманітарного циклу, у якому чільне місце належить саме філософії.

Список використаних джерел:

1. Бех В. П. Технократизм у дискурсі проблем вищої школи : монографія/ Бех В. П., Малик І. В. ; за ред.. В. П. Беха. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова 2009. – 263 с.
2. Гриб В. І. Освіта і філософська культура: практика відчуження. Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції «Знання. Освіта. Освіченість» , м. Вінниця, 28 – 29 вересня 2016 р. С. 58 – 59.